

آمین نامہ آموزشی

دوره سطح بیج

جامعۃ البصیطی العالمیہ

معاونت آموزشی
ادارہ کل امور تحصیلی

آیین نامہ آموزشے دورہ سطح پنج

جامعہ المصطفیٰ ﷺ العالمیہ

زمستان ۱۳۹۳

شناسه آیین نامه:

عنوان: آیین نامه آموزشی دوره سطح پنج جامعه المصطفی صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ العالمية

تاریخ تصویب در کارگروه بازنگری و اصلاح مقررات آموزشی وابسته به شورای آموزش المصطفی صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: ۱۳۹۳/۱۰/۱۵

تاریخ ابلاغ توسط ریاست محترم جامعه المصطفی صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ العالمية:

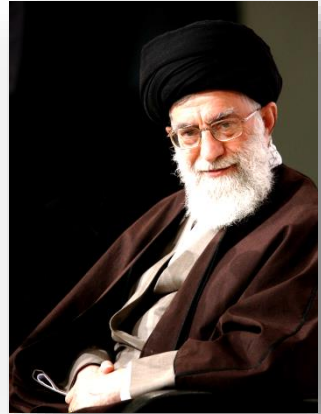
مدت ابلاغ:

شماره نامه ابلاغ:

تنظیم و تدوین نهایی: اداره تحصیلات تکمیلی اداره کل امور تحصیلی

اسلام الحمرن البرم

اسلام واقعی، اسلام متکی بر دانش و بینش فقهای اسلام است
اسلام دین «علم» و «پایبندی به ارزش های معنوی» است.

فهرست

۵	..... مقدمه
۶	..... فصل اول: کلیات
۹	..... فصل دوم: شرایط پذیرش و معرفی
۱۱	..... فصل سوم: نظام آموزشی و طول دوره
۱۳	..... فصل چهارم: استاد راهنمای آموزشی و پژوهشی
۱۴	..... فصل پنجم: حضور و غیاب
۱۵	..... فصل ششم: مرخصی و مأموریت
۱۷	..... فصل هفتم: انصراف و ترک تحصیل
۱۸	..... فصل هشتم: ارزشیابی تحصیلی
۲۰	..... فصل نهم: امتحان جامع
۲۲	..... فصل دهم: فراغت از تحصیل

مقدمه:

دوره آموزشی و پژوهشی سطح پنج فقه و اصول به عنوان عالی‌ترین دوره آموزشی و پژوهشی جامعه المصطفی سَلَّمَ اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ العالمیه جهت تربیت مجتهد و صاحب نظر در فقه و اصول به طور عام، تدوین گردیده است. فضایی پذیرفته شده در این دوره به صورت تمام وقت، بر اساس برنامه مصوب و مقررات مندرج در این آیین‌نامه به فعالیت‌های آموزشی و پژوهشی می‌پردازند. این آیین‌نامه، مجموعه ضوابط و مقررات آموزشی مصوب حاکم بر واحدهای آموزشی تربیتی المصطفی سَلَّمَ اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ در دوره سطح پنج است که به منظور ایجاد وحدت رویه در همه واحدهای آموزشی تربیتی، نظم در اجرای برنامه آموزشی، فراهم شدن زمینه نظارت و ارزشیابی تحصیلی و آگاهی طلاب و اساتید از مقررات تدوین گردیده است. برای دستیابی به این اهداف، اجرا و به کارگیری دقیق ضوابط و مقرراتی که در این آیین‌نامه پیش‌بینی شده است اهمیت زیادی دارد. این مقصود، فقط با هماهنگی مسئولان اجرایی واحدهای آموزشی تربیتی، همکاری گروه‌های علمی تربیتی، استادان و طلاب امکان‌پذیر است.

با استعانت از خداوند متعال و تحت توجهات حضرت ولیعصر عَلَيْهِ السَّلَام و با امید به تحقق این همکاری و هماهنگی چند نکته یادآوری می‌شود:

- ۱- واحدهای آموزشی تربیتی، ملزم به اجرای دقیق و کامل برنامه‌های آموزشی مصوب‌اند و هیچ تغییری در «عنوان‌ها»، «تعداد واحدها» و «محتوای دروس» مجاز نیست و مسئولیت اجرای این برنامه بر عهده رییس واحد آموزشی تربیتی است.
  - ۲- مسئولیت آشنا نمودن طلاب با مفاد این آیین‌نامه بر عهده واحدهای آموزشی تربیتی است و این واحدها به هنگام نام نویسی، در نخستین سال تحصیلی و نیز ابتدای هر سال تحصیلی باید اهم موارد آن را در اختیار طلاب قرار دهند.
- معاونت آموزشی المصطفی سَلَّمَ اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ امیدوار است این آیین‌نامه در ایجاد هماهنگی فعالیت‌های آموزشی واحدها، ارتقای کیفیت آموزش و رفع مشکلات مربوط به مقررات آن سهم تعیین کننده داشته باشد. بی‌گمان دیدگاه‌ها و نظرات مجریان و متصدیان امور آموزشی درباره‌ی نتایج حاصل از اجرای این آیین‌نامه می‌تواند در تجدید نظرهای بعدی در کانون استفاده و استناد قرار گیرد.

در این آیین‌نامه، از عنوان «جامعه المصطفی سَلَّمَ اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ العالمیه» به اختصار به «المصطفی سَلَّمَ اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ» و از «واحدهای آموزشی تربیتی» به «واحد آموزشی» تعبیر می‌شود.

معاونت آموزشی

جامعه المصطفی سَلَّمَ اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ العالمیه

فصل اول: کلیات

ماده (۱) تعاریف

جامعه المصطفیٰ ﷺ العالمیه: نهادی است حوزوی، دارای شخصیت حقوقی مستقل و استقلال مالی، اداری و استخدامی که تحت نظارت عالی رهبر معظم انقلاب اسلامی ﷺ مشغول به فعالیت است. این نهاد در سطح آموزش عالی برای تعلیم و تربیت طلاب غیرایرانی با استقلال در برنامه‌ریزی و جذب و پذیرش طلاب، اقدام می‌کند.

دوره‌ی سطح پنج: دوره‌ی بالاتر از «دکتری و سطح چهار» است که سرانجام به اعطای مدرک «داخلی» در رشته فقه و اصول منتهی می‌شود.

واحد آموزشی تربیتی: شامل واحدهای آموزشی تربیتی المصطفیٰ ﷺ است که در این آیین‌نامه به طور اختصار «واحد آموزشی» نامیده می‌شود.

گروه علمی-تربیتی: گروهی متشکل از مدیر منصوب از سوی رییس المصطفیٰ ﷺ و جمعی از اعضای هیأت علمی و اساتید است که در گرایش خاصی یا چندین گرایش متجانس در چارچوب آیین‌نامه‌ی گروه‌های علمی تربیتی در المصطفیٰ ﷺ فعالیت دارند.

رشته: یکی از شاخه‌های فرعی در طبقه‌بندی علمی (علوم و معارف اسلامی، علوم انسانی، علوم پایه و...) است که از لحاظ موضوع و کارآمد کاملاً مشخص و از دیگر موضوعات متمایز است.

برنامه درسی: مجموعه‌ای است متشکل از دروس حوزوی، تخصصی و رساله مربوط به رشته فقه و اصول مصوب شورای آموزشی المصطفیٰ ﷺ که در برگیرنده حد معینی از واحدهای درسی است.

تحقیقات ضمن آموزش: منظور از تحقیقات ضمن آموزش، فعالیت‌های پژوهشی است که طلبه در طول تحصیل بنابر ضوابط و مقررات خاصی انجام می‌دهد.

نظام واحدی: به نظامی گفته می‌شود که ارزش هر درس با تعداد واحدهای آن درس سنجیده می‌شود و قبولی یا مردودی طلبه در یک درس به همان درس محدود است.

واحد درسی: منظور از آن میزان درسی است که تحت عنوان واحد، ارائه می‌شود و طلبه ملزم است آن واحد را بخواند و مورد ارزشیابی قرار گیرد.

سال تحصیلی: هر سال تحصیلی از نه ماه درسی به صورت پیوسته تشکیل می‌شود.

طلبه: به آن دسته از فضیای علاقه‌مند به تحصیل در سطح پنج اطلاق می‌شود که المصطفی صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ آنها را پذیرفته و طبق مقررات ثبت نام کرده‌اند و به صورت حضوری در یکی از واحدهای آموزشی المصطفی صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ به تحصیل اشتغال دارند.

استاد راهنمای آموزشی و پژوهشی: استادی است که بر فعالیت طلاب نظارت دارد. و کلیه فعالیت‌های آموزشی پژوهشی طلاب از ابتدا تا پایان دوره زیر نظر او انجام می‌شود.

طلبه مشروط: هرگاه میانگین نمره‌های یک‌سال تحصیلی طلبه در دوره‌ی سطح پنج کمتر از ۱۶ باشد و نتواند در امتحان جبرانی موفق گردد، طلبه‌ی مشروط نامیده می‌شود.

انصراف از تحصیل: در صورتی که طلبه رسماً عدم تمایل خود را به ادامه‌ی تحصیل اعلام کند، این اقدام او انصراف از تحصیل است.

ترک تحصیل: منفک شدن غیرموجه و بدون اجازه قبلی از واحد آموزشی را ترک تحصیل می‌گویند.

کمیته انضباطی: مرجعی است که مطابق موارد مقرر در آیین‌نامه کمیته انضباطی، به تخلف گزارش شده در مورد طلبه، رسیدگی کرده و تصمیم مقتضی را اخذ می‌کند.

حذف و اضافه: طلبه می‌تواند پس از شروع سال تحصیلی با رعایت مقررات آموزشی در مهلت تعیین شده برای تعیین یا حذف برخی از واحدهای درسی اخذ شده و یا اضافه کردن برخی دیگر از واحدهای درسی اقدام کند.

انتقال: انتقال به معنای تغییر محل تحصیل طلبه بر اساس ضوابط و مقررات آموزشی المصطفی صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ است.

مأموریت: اعزام طلبه به داخل یا خارج از کشور به منظور تبلیغ یا تدریس، طبق ضوابط و مقررات، در مدت زمان موقت (بلندمدت یا کوتاه‌مدت) مأموریت نامیده می‌شود.

مرخصی اضطراری: مرخصی‌ای است که مشروط به شرط «احراز ضرورت» است، که مرجع تشخیص ضرورت رییس واحد آموزشی است و آن دو گونه است:

- مرخصی ترمی (یک بار در طول دوره تحصیلی برای برادران و دو بار برای خواهران).

- مرخصی یک ماهه (در هر سال).

معادل سازی: طلابی که قبلا دروسی را در یکی از واحدهای آموزشی **المصطفی** عَلَيْهِ السَّلَام یا یکی از مراکز آموزشی مورد تایید **المصطفی** عَلَيْهِ السَّلَام در داخل یا خارج کشور - گذرانده باشند می توانند آن واحدها را با واحدهای درسی فعلی **المصطفی** عَلَيْهِ السَّلَام در رشته مورد نظر تطبیق داده و معادل سازی نمایند تشخیص این امر بر عهده گروه علمی تربیتی است.

ارزشیابی تحصیلی: ارزشیابی پیشرفت تحصیلی طلبه در هر درس بر اساس میزان حضور و فعالیت های علمی و پژوهشی و نتایج ارزشیابی کتبی و شفاهی پایان سال صورت می گیرد.

آزمون جامع: آزمون جامع، به منظور ارزیابی سطح علمی و پژوهشی طلبه، بنابر ضوابط و مقررات خاصی پس از اتمام واحدهای آموزشی و پیش از اخذ موضوع رساله برگزار می شود.

رساله: منظور از رساله، تحقیق و نوشته ای است که طلبه بنابر ضوابط و مقررات خاصی در پایان دوره سطح پنج موظف است آن را در موضوعی خاص ارائه دهد. این تحقیق زیر نظر استاد راهنما و مشاور انجام می شود و قواعد و قوانین خاص به خود را دارد و به عنوان بیست واحد درسی محاسبه می شود.

فراغت از تحصیل: طلبه ای که کلیه واحدهای دوره سطح پنج را با موفقیت طبق برنامه مصوب بگذراند فارغ التحصیل محسوب می شود.

فصل دوم: شرایط پذیرش و معرفی

ماده ۲) پذیرش طلبه در دوره سطح پنج پس از احراز کلیه شرایط اعم از عمومی (شروط غیر آموزشی) و اختصاصی (شروط آموزشی) صورت می پذیرد.

تبصره: احراز شرایط اختصاصی و عمومی (مندرج در آیین نامه پذیرشی) بر عهده معاونت آموزشی است.

ماده ۳) شرایط اختصاصی ورود به دوره سطح پنج به شرح زیر است:

الف) معمم بودن طلبه متقاضی.

ب) تایید صلاحیت‌های اخلاقی، استقامت فکری و سلامت رفتاری متقاضی متناسب با این دوره توسط رییس واحد آموزشی محل تحصیل سطح چهار یا دکتری.

ج) حداکثر سن ۴۰ سال.

د) داشتن مدرک دکتری یا سطح چهار معتبر.

ه) دفاع از رساله دکتری یا سطح چهار با امتیاز عالی.

تبصره: کسانی که مراحل پایانی تدوین رساله دکتری یا سطح چهار خود را طی می کنند، در صورت تأیید واحد آموزشی می توانند در آزمون دوره سطح پنج شرکت نمایند و شرط پذیرش و معرفی آنان، دفاع از رساله با امتیاز عالی و فارغ التحصیلی از دوره دکتری یا سطح چهار تا قبل از شروع دوره است.

هـ) داشتن حداقل میانگین کل نمرات ۱۶ از ۲۰ در دوره دکتری یا سطح چهار.

و) گذراندن مراحل ارزیابی و سنجش برای ورود به دوره.

ز) ارائه حداقل یک کتاب و دو مقاله علمی پژوهشی، فقهی یا اصولی، یا برخورداری از سابقه تدریس در سطوح حوزه (حداقل لمعتین و اصول فقه یا معادل آنها) با تایید گروه علمی تربیتی.

۱- اگر کسی کتاب تالیفی ندارد، بجای آن چهار مقاله منتشر شده در مجلات علمی پژوهشی **المصطفی** ع ارائه نماید.

۲- سابقه تدریس و تحقیق جایگزین یکدیگر نمی شوند، بلکه شرط مستقل محسوب می گردد.

تبصره: کتاب بایستی مورد تایید گروه علمی تربیتی باشد.

ط) تسلط به دو زبان آموزش فارسی و عربی.

ی) تعهد به خدمت در المصطفی ﷺ به میزان مدت تحصیل، پس از فراغت از تحصیل در صورت نیاز المصطفی ﷺ و در مکانی که المصطفی ﷺ تعیین می‌کند.

ماده ۴) تحصیل همزمان در دوره سطح پنج ممنوع است.

فصل سوم: نظام آموزشی و طول دوره

ماده ۵) دوره سطح پنج دوره‌ی آموزشی - پژوهشی است که کلیه‌ی دروس آن به صورت ترمی واحدی اجرا می‌شود.

ماده ۶) مجموع واحدهای درسی دوره سطح پنج، متشکل از دروس حوزوی، تخصصی و رساله است که بر اساس برنامه‌های مصوب اجرا می‌گردد.

ماده ۷) طول دوره هر سال تحصیلی شامل نه ماه می‌باشد.

تبصره ۱: مدت زمان ارزشیابی پایان هر سال و دوره‌ی تابستانی جزو مدت آموزشی محسوب نمی‌شود.

تبصره ۲: در شرایط خاص واحد آموزشی می‌تواند دوره تابستانی را برای همه یا بخشی از طلاب الزامی نماید.

ماده ۸) طلبه در مرحله آموزشی موظف است در هر نیم‌سال تحصیلی حداقل ۱۰ و حداکثر ۱۴ واحد درسی را انتخاب نماید.

ماده ۹) کلاس درس با حداقل چهار نفر و حداکثر هفت نفر تشکیل می‌گردد.

تبصره: در موارد خاص به تشخیص گروه علمی تربیتی و تایید رئیس واحد آموزشی یک نفر از حداقل و یک نفر از حداکثر این قابل تغییر است.

ماده ۱۰) حداکثر طول مدت دوره سطح پنج بر اساس ۸۰ واحد درسی و ۲۰ واحد رساله، شش سال تحصیلی است که چهار سال آن به مرحله آموزشی و دو سال آن به رساله اختصاص دارد.

ماده ۱۱) محورهای آموزشی دوره سطح پنج به شرح زیر می‌باشد:

- فقه، ۵۰ واحد (سه جلسه دو ساعته در هفته)

- اصول، ۳۰ واحد (دو جلسه دو ساعته در هفته)

ماده ۱۲) در صورتی که طلبه، ۵۰ واحد درسی دوره را طی سه سال با موفقیت نگذراند، از ادامه تحصیل محروم می‌گردد.

ماده ۱۳) در صورتی که گروه علمی تربیتی واحد آموزشی پس از ارزیابی علمی، گذراندن تعدادی از واحدهای درسی (حداکثر هشت واحد) را تحت عنوان (جبرانی، تقویتی و پیش نیاز) برای طلبه‌ای ضروری تشخیص دهد، طلبه موظف است آن دروس را به صورت فوق برنامه بگذراند. و این مدت به طول سنوات تحصیل طلبه افزوده می‌گردد.

ماده ۱۴) طلبه موظف است در پایان هر نیم‌سال تحصیلی یک مقاله علمی پژوهشی حداقل ۵۰ صفحه‌ای به زبان عربی در زمینه فقه و اصول را بر اساس موضوعات مطروحه در کلاس درس تدوین نموده و پس از تایید استاد راهنمای آموزشی و پژوهشی به معاونت آموزشی ارائه نماید.

تبصره ۱: مقاله بایستی به صورت تایپ شده به صورت نسخه چاپی و دیجیتالی تحویل داده شود.

تبصره ۲: عدم ارائه مقاله در فرصت مقرر به منزله نمره صفر خواهد بود.

ماده ۱۵) مقاله علمی در پایان هر نیم‌سال تحصیلی در جلسه دفاعیه با حضور طلبه، استاد راهنمای آموزشی و پژوهشی و دو استاد داور به تعیین رییس واحد آموزشی و بر اساس معیارهای زیر ارزیابی می‌گردد:

ردیف	ملاک ارزیابی	بارم
۱	قوت استدلال و تجزیه و تحلیل مطالب	۴
۲	ارتباط منطقی، انسجام و هماهنگی مطالب و برخورداری از سازماندهی مناسب	۴
۳	جامعیت مقاله نسبت به مباحث مطروحه در کلاس	۴
۴	تبیین موضوع مساله و به کارگیری مفاهیم، اصطلاحات علمی و تخصصی	۴
۵	استفاده از همه منابع مقرر	۱
۶	مستند بودن نقل اقوال و رعایت اصول ارجاع‌دهی	۱
۷	رعایت آیین نگارش، شیوایی و روانی متن	۲
	جمع	۲۰

ماده ۱۶) نمره قبولی در مقاله علمی پژوهشی حداقل ۱۴ می‌باشد.

ماده ۱۷) رساله سطح پنج بر اساس «آیین نامه تدوین رساله سطح پنج»، که متعاقباً تدوین می‌گردد، نوشته خواهد شد.

فصل چهارم: استاد راهنمای آموزشی و پژوهشی

ماده ۱۸) در دوره سطح پنج تمامی فعالیت‌های آموزشی و پژوهشی طلبه از ابتدا تا پایان دوره بایستی زیر نظر استاد راهنمای آموزشی و پژوهشی انجام شود.

تبصره: استاد راهنمای آموزشی و پژوهشی تا اتمام واحدهای نظری و تصویب موضوع رساله، تمامی فعالیت‌های آموزشی و پژوهشی طلبه را بر عهده خواهد داشت.

ماده ۱۹) طلبه موظف است حداکثر تا پایان ترم اول، استاد راهنمای آموزشی و پژوهشی را انتخاب نموده و به تایید گروه علمی تربیتی برساند.

ماده ۲۰) استاد راهنمای آموزشی و پژوهشی موظف است در پایان هر نیم‌سال تحصیلی، گزارشی از پیشرفت تحصیلی طلبه را به گروه علمی - تربیتی واحد آموزشی ارائه نماید.

ماده ۲۱) طلبه فقط برای یک مرتبه حق تغییر استاد راهنمای آموزشی و پژوهشی را با هماهنگی گروه علمی - تربیتی و تایید رییس واحد آموزشی خواهد داشت.

تبصره: هر استاد راهنمای آموزشی و پژوهشی، حداکثر می‌تواند راهنمایی دو طلبه را بر عهده بگیرد.

ماده ۲۲) استاد راهنمای آموزشی و پژوهشی می‌تواند بر اساس آیین نامه تدوین رساله سطح پنج، راهنمایی یا مشاوره رساله طلبه را نیز بر عهده بگیرد.

فصل پنجم: حضور و غیاب

ماده ۲۳) شرکت طلبه در تمامی برنامه های درسی و فعالیت های آموزشی و پژوهشی الزامی است و در صورت غیبت، تشخیص موجه و غیر موجه بودن آن به عهده واحد آموزشی است.

ماده ۲۴) غیبت بیش از چهار جلسه طلبه در طول یک نیمسال تحصیلی برای هر درس، چنانچه تماما غیر موجه باشد، موجب درج نمره صفر برای همان درس خواهد شد و اگر موجه یا تلفیقی از موجه و غیر موجه باشد، موجب حذف آن درس بدون درج نمره صفر می گردد.

تبصره ۱: قید حذف با نمره صفر یا بدون نمره صفر در ستون نمره کارنامه طلبه درج می گردد.

تبصره ۲: در فرض ماده فوق، نیمسال مزبور به عنوان نیمسال کامل و جزو سنوات تحصیلی طلبه محسوب می گردد.

ماده ۲۵) هر گونه عدم حضور در کلاس درس منوط به اخذ اجازه قبلی از واحد آموزشی است.

فصل ششم: مرخصی و مأموریت به خارج از کشور

الف) مرخصی:

ماده ۲۶) طلبه می‌تواند در طول دوره تحصیلی حداکثر به مدت چهار ماه با موافقت رییس واحد آموزشی از مرخصی تحصیلی استفاده نماید.

ماده ۲۷) طلبه می‌تواند در هر نیم‌سال تحصیلی از مرخصی اضطراری یک‌ماهه با موافقت رییس واحد آموزشی در موارد زیر استفاده نماید:

۱- بیماری خود یا بستگان درجه یک.

۲- انجام امور اداری.

۳- فوت بستگان درجه یک.

۴- ازدواج.

۵- حج واجب.

ماده ۲۸) طلابی که کمتر از چهار ماه تأخیر داشته و عذرشان نیز موجه بوده است، در صورتی که قبلاً از مرخصی تحصیلی استفاده نکرده باشند، تأخیر، جزو مرخصی تحصیلی محسوب می‌گردد و در صورتی که قبلاً از مرخصی تحصیلی استفاده کرده باشند یا تأخیر غیرموجه باشد، مرجع تصمیم گیرنده کمیته انضباطی واحد آموزشی خواهد بود.

ماده ۲۹) طلابی که بیش از چهار ماه تأخیر داشته باشند، پرونده آنها توسط واحد آموزشی تعلیق و سه ماه پس از تعلیق در صورت عدم مراجعت، پرونده توسط واحد آموزشی مسدود می‌گردد.

تبصره ۱: در موارد مسدودی واحد آموزشی می‌بایست مراتب را به معاونت آموزشی المصطفی عَلَيْهِ السَّلَام اطلاع دهد.

تبصره ۲: در صورت بازگشت طلبه، تا شش ماه پس از انسداد پرونده، واحد آموزشی پس از بررسی دلایل تأخیر، می‌تواند نسبت به جاری شدن پرونده اقدام نماید.

ماده ۳۰) مرجع رسیدگی به موجه یا غیر موجه بودن تخلفات ناشی از تأخیر در بازگشت از مسافرت، تا یک ماه بر عهده معاونت آموزشی واحد آموزشی و بیش از آن بر عهده کمیته انضباطی آن واحد آموزشی است.

ب) مأموریت:

ماده (۳۱) مأموریت تبلیغی و تدریسی و مرخصی تحصیلی بیش از چهار ماه در دوره سطح پنج تا زمان اتمام واحدهای درسی و تصویب موضوع رساله امکان پذیر نیست.

تبصره: چنانچه طلبه پس از تصویب موضوع رساله، درخواست مأموریت نماید باید در مدت مأموریت رساله خویش را تدوین نماید.

فصل هفتم: انصراف و ترک تحصیل

ماده ۳۲) انصراف طلبه از تحصیل با شرایط ذیل پذیرفته می شود:

۱- درخواست کتبی با ذکر ادله.

۲- موافقت رئیس ارشد واحد آموزشی.

۳- تأیید معاونت آموزشی المصطفی صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ.

تبصره: حداکثر زمان اعلام واحد آموزشی به معاونت آموزشی المصطفی صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ پس از درخواست طلبه، ده روز و اعلام نظر معاونت آموزشی المصطفی صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نیز ده روز است. عدم اعلام نظر در مدت مذکور، به معنی تأیید انصراف خواهد بود.

ماده ۳۳) پس از قطعیت انصراف و انسداد پرونده، بازگشت طلبه منوط به اجرای مراحل پذیرش مجدد و قبولی در آزمونهای مربوط است.

ماده ۳۴) ترک تحصیل و عدم شرکت در برنامه‌های آموزشی بدون کسب اجازه قبلی، به مدت بیش از یک ماه، انصراف از تحصیل محسوب شده و موجب انسداد پرونده توسط واحد آموزشی می گردد.

فصل هشتم: ارزشیابی تحصیلی

ماده ۳۵) ارزشیابی کتبی واحدهای درسی دوره سطح پنج در پایان هر نیمسال تحصیلی و ارزشیابی شفاهی یک‌هفته پس از کتبی برگزار می‌شود.

ماده ۳۶) شرکت طلاب در ارزشیابی‌های آموزشی الزامی است و عدم حضور آنها به منزله اخذ نمره صفر است و در صورت موجه بودن عذرشان، آن درس بدون صفر حذف می‌گردد.

تبصره ۱: هر گونه عذر جهت عدم شرکت در ارزشیابی کتبی و شفاهی، قبلاً باید به صورت رسمی به واحد آموزشی اعلام شود و در صورت عدم امکان هماهنگی و اخذ مجوز، طلبه باید در اولین فرصت، با مراجعه به واحد آموزشی نسبت به موجه کردن غیبت خود، اقدام کند.

تبصره ۲: طلابی که به جهت غیبت موجه در جلسه امتحان کتبی یا شفاهی شرکت نکرده‌اند، با هماهنگی و تعیین وقت قبلی پیش از شروع نیمسال تحصیلی جدید، از ایشان امتحان به عمل می‌آید.

ماده ۳۷) نمره نهایی طلبه در هر درس به صورت عددی بین ۰ تا ۲۰ ارزش گذاری می‌شود.

ماده ۳۸) ارزیابی پیشرفت طلبه در هر درس براساس میزان حضور، فعالیت علمی در کلاس، انجام پژوهش‌ها و نتایج ارزشیابی کتبی و شفاهی، در پایان نیمسال تحصیلی توسط دو استاد که الزاماً یکی از آنها استاد مربوطه باشد، انجام می‌شود.

ماده ۳۹) حداقل نمره قبولی در هر ماده درسی ۱۴ و حداقل معدل قبولی در هر نیمسال تحصیلی ۱۶ و حداقل معدل قبولی در پایان دوره آموزشی برای شرکت در آزمون جامع ۱۶ است.

ماده ۴۰) طلابی که در ارزشیابی پایان نیمسال، موفق به کسب معدل ۱۶ نشده‌اند، به ایشان اجازه داده می‌شود، مجدداً در ارزشیابی دروسی که نمره آن بین ۱۴ و ۱۶ است شرکت نمایند و نمرات جدید جایگزین نمرات قبلی می‌گردد.

ماده ۳۱) طلبه در صورت عدم قبولی در ارزشیابی مجدد، مشروط می‌شود و دوبار مشروطی در طول دوره موجب محرومیت از ادامه تحصیل می‌گردد.

ماده ۴۲) واحد آموزشی موظف است در پایان هر نیمسال پس از آخرین ارزشیابی تحصیلی، حداکثر تا دو ماه، برای کلیه طلاب کارنامه تحصیلی صادر کند.

ماده ۴۳) نمره پس از ثبت در کارنامه و کارتکس مربوط، غیر قابل تغییر است و در صورت احراز اشتباه تنها با تأیید رئیس واحد آموزشی و موافقت معاونت آموزشی المصطفی علیه السلام، تغییر نمره ممکن است.

ماده ۴۴) در پایان هر نیم سال، میانگین نمرات کلیه دروس (اعم از قبولی و مردودی) در کارنامه طلبه ثبت می شود و در پایان دوره سطح پنج معدل میانگین کل معدل های هر نیم سال در کارتکس ثبت می شود.

تبصره: تنظیم و صدور کارنامه تحصیلی و محاسبه میانگین نمرات براساس دستور العمل مربوط است که از سوی معاونت آموزشی المصطفی عليه السلام ابلاغ می گردد.

فصل نهم: امتحان جامع

ماده ۴۵) طلبه‌ای که دروس مرحله آموزشی دوره سطح پنج را با موفقیت به پایان رسانده باشد و میانگین کل نمرات وی در امتحان کتبی و شفاهی و مقاله علمی کمتر از ۱۶ نباشد، باید در آزمون جامع که پس از اتمام دوره و به صورت کتبی و شفاهی برگزار می‌شود شرکت کند.

ماده ۴۶) آزمون جامع کتبی و شفاهی زیر نظر رییس واحد آموزشی تربیتی و توسط هیأتی مرکب از پنج نفر به شرح زیر برگزار می‌شود:

- مدیر گروه علمی - تربیتی مربوط.

- چهار نفر عضو هیأت علمی، دارای حداقل مرتبه استادیاری یا استادیار پژوهشی با ۱۰ سال سابقه تدریس یا تحقیق در دوره دکتری یا سطح چهار به تعیین شورای تحصیلات تکمیلی واحدهای آموزشی تربیتی
المصطفی ﷺ.

تبصره: طراحی سؤالات کتبی و تصحیح اوراق توسط هیأت مذکور انجام می‌شود. و هر برگ امتحانی توسط سه استاد تصحیح و در جلسه هیأت آزمون نمره نهایی تعیین خواهد شد.

ماده ۴۷) آزمون کتبی از محتوای دروس رشته مربوط، چهار موضوع به صورت تشریحی و حداکثر در دو روز متوالی انجام می‌شود.

تبصره ۱: برگزاری آزمون شفاهی منوط به کسب حداقل معدل ۱۵ در آزمون کتبی است و نباید هیچ یک از نمرات دروس کمتر از ۱۴ باشد.

تبصره ۲: در صورت عدم موفقیت طلبه در اولین آزمون کتبی، آزمون مجدد برای دروسی که نمره آنها بین ۱۴ تا ۱۶ باشد، تنها برای یکبار و حداکثر در مدت چهار ماه بعد برگزار می‌شود در صورت عدم موفقیت طلبه در این مرحله، دیگر مجاز به شرکت در آزمون مجدد نبوده و از تدوین رساله منع می‌گردد و به وی گواهی ریز نمرات اعطا خواهد شد.

ماده ۴۸) آزمون شفاهی بر اساس اطلاعات و توانایی علمی و در مورد موضوع رساله سطح پنج و یا حوزه عام‌تر رشته تخصصی طلبه برگزار می‌شود این آزمون به منظور ارزشیابی قابلیت‌های پژوهشی و آموزشی و توانایی طلبه در انجام پژوهش است و نمره قبولی در آن حداقل ۱۵ می‌باشد.

ماده ۴۹) نمره‌ی قبولی آزمون‌های کتبی و شفاهی به ترتیب ۵۰ و ۵۰ درصد نمره نهایی است و میانگین کل نمرات طلبه در آزمون جامع نباید از ۱۶ کمتر باشد و هیچ‌کدام جبران دیگری را نمی‌کند.

ماده ۵۰) واحدهای آموزشی تربیتی موظفند حداکثر تا یک ماه پس از برگزاری آزمون جامع، نتایج را به معاونت آموزشی المصطفی علیه السلام ارسال نمایند.

فصل دهم: فراغت از تحصیل

ماده ۵۱) طلبه‌ای که کلیه واحدهای مصوب دوره سطح پنج را طبق برنامه و براساس این آیین‌نامه با موفقیت گذرانده باشد، فارغ‌التحصیل این دوره شناخته می‌شود.

ماده ۵۲) شرایط اعطای مدرک داخلی سطح پنج عبارت است از:

۱. کسب معدل کل حداقل ۱۶

۲. کسب نمره ۱۶ به بالا در رساله

۳. اتمام دوره در مدت مجاز تحصیل

تبصره ۱: به کسانی که شرایط فوق را نداشته باشند، فقط گواهی اتمام دوره داده می‌شود.

تبصره ۲: به مواردی که کمیته انضباطی طبق آیین‌نامه مربوط از اعطای مدرک منع کند، مدرک تعلق نمی‌گیرد.

ماده ۵۳) واحدهای آموزشی موظفند حداکثر سه ماه پس از فارغ‌التحصیلی طلبه مراتب را به منظور صدور مدرک به معاونت آموزشی المصطفی علیه السلام اعلام کنند. صدور مدرک تحصیلی پس از تأیید معاونت آموزشی المصطفی علیه السلام و امضای ریاست المصطفی علیه السلام قطعی می‌گردد.

ماده ۵۴) در صورتی که میانگین نمرات طلبه از ۱۶ کمتر باشد، چنانچه از نظر طول تحصیل مانعی نداشته باشد می‌تواند حداکثر تا ۱۲ واحد درسی از درسهایی را که نمره آن بین ۱۲ تا ۱۶ است، حداکثر ظرف مدت چهار ماه مجدداً انتخاب و آن درس را تکرار نماید و نمرات جدید جایگزین نمرات قبلی می‌گردد تا میانگین کل خود را جبران نماید.

ماده ۵۵) تصمیم‌گیری و رفع ابهام در مواردی که آیین‌نامه از ذکر آن ساکت بوده یا مبهم به نظر می‌رسد، بر عهده معاونت آموزشی المصطفی علیه السلام است.

ماده ۵۶) این آیین‌نامه مشتمل بر ۵۶ ماده و ۲۴ تبصره در تاریخ ۹۳/۱۰/۱۵ به تصویب کمیته تدوین آیین‌نامه‌های آموزشی رسید و پس از تأیید و ابلاغ ریاست محترم المصطفی علیه السلام قابل اجرا می‌باشد.